

10 april 1639

Worp vatte het laatste punt, over Voetius, in het Nederlands samen in één regeltje; Zwaan heeft het weggelaten.

m: Den Haag, KB, ms. KA 44, nr. 274; **c:** *ibid.*, ms. KA 45, f. 96r-v; **d1:** Worp, *Briefwisseling*, 2078; **d2:** F.L. Zwaan, *Dagh-werck van Constantijn Huygens*, Assen 1973, p. 7-8.

Si nimirum vacas, nobilissima virginum – quod quam raro tibi indulgeas, facile coniiicio – si vacas tamen, est hic ubi horae momentum sic paene colloces, quasi dormias. Quod ipsum, quando nec omnibus facis, facere te nunc paulisper mea causa per sanctos illius Manes rogo, quae et ipsa *καθεύδει, οὐκ ἀπέθανε*, atque, ut in virtutis tuae perpetua admiratione vixit, etiam amicitiae, nisi fallor, innotuit vetusto cultu. Poemation vides, in gratiam olim et impulsu *τῆς μακαρίτιδος* calide inchoatum, sensim et, quae vitae meae sors est, desultorio impetu productum, tandem acerbo eius funere, cuius de suavi mecum contubernio summum argumentum erat, repente abruptum. Tanta sui parte mutilum subduci literatorum oculis nescio an debuerit, certe nequit, contendentibus plerisque ut ne typos quidem effugiat. Qua de re cum hactenus dissentiamus, paucis me, ut vides, lectoribus, quibus fere contentus scribo, censendum praebeo. Et occurris instar omnium, illustris patriae gemma, iis quidem de causis, quas modestiae tuae ne obtrudam, aegre mihi legem dico. Lege, si tantum, inquam, vacat et cense; censoria mihi virgo et virga sic futura, ut cuius me iudice decreto ceterorum omnia posthabenda statuam. Vale, super saeculum et mores saeculi morumque decus, *καὶ τόσον μοι χάρισαι*, ut quantum huic impudentiae est, benigne condones magni nominis tui adiectissimo cultori C[onstantino] Hugenio.

G[isberto] Voetio, hactenus mihi facie ignoto, ab eruditionis vero *καὶ τῆς θαυμασιῆς εὐσεβείας* grandi fama pridem notissimo, salutem, nisi grave est, tuis ut meis verbis dici postulo. Hagae com[itis], IV Id[us] Apr[iles] MDCXXXIX.

1 facile est [[coniicere]] coniiicio **m** **3** paulisper: *supra lin.* **m** **4** quae nec quidem ipsa *ἀπέθανε*, ἀλλὰ *καθεύδει* **m** *sed postea corr.*; *καθεύδει* **d1** || vitrut[em]is **5** Poemation [[est]] vides **m** || et impulsu: *supra lin.* **m** **6** *μακαρί[[της]]τιδος* [[avide]] **d1** **7** de [[vita mecum]] suavi **m** **9** certe [[non potuit]] nequit **m**; nequii **d1** || ne [[typographis]] typos quidem [[invideatur]] effugiat **m** **12** tuae [[non]] ne obtrudam, [[com***]] aegre **m** || si [[me]] tantum **m** **14** posthabenda[[m scias]] statuam **m** **14-15** *καὶ ... χάρισαι*: *supra lin.* **m** **15** *χάρισαι* [[et]] ut **m** **15-16** magni ... Hugenio: *om.* **d1** **17-19** G[isberto] ... postulo: *add. in comp. ling. vern.* **17-18** [[atque *]] *καὶ ... εὐσεβείας*: *supra lin.* **m** **18** fama [[diu]] pridem **m** **19** [[VII]] IV **m**

Als u wat uurtjes vrij hebt, doorluchtige vrouwe – en ik kan makkelijk vermoeden dat u uzelf dat zelden toestaat – maar indien u toch wat vrije tijd hebt, heb ik hier iets waarin u dat uurtje [ontspannen] kunt doorbrengen alsof u slaapt. En aangezien u dat niet voor iedereen doet, vraag ik u nu of u dat even om mijnentwege wilt doen – ik vraag het u bij de heilige ziel van de gestorvene, die nu *zelf slaapt, maar niet dood is*¹ en die, zoals ze in voortdurende bewondering voor uw talent heeft geleefd, u, als ik me niet vergis, ook heeft gekend volgens de aloude cultuur van de vriendschap. Hier hebt u mijn dichtbundel.² Ooit ben ik er met veel enthousiasme aan begonnen als gebaar van erkentelijkheid voor en op aandringen van *mijn vrouw zaliger*;³ ik heb hem in een bespottelijk langzaam tempo – zo is mijn levenslot nu eenmaal – verder uitgewerkt, tot hij uiteindelijk onverhoeds werd afgebroken door de bittere dood van mijn lieve levensgezellin, die er het hoofdonderwerp van uitmaakte. Aangezien het werk hierdoor in zo'n belangrijk aspect is verminkt, vraag ik me af of ik het wellicht niet moet onttrekken aan de ogen van het lezerspubliek, maar dat is beslist onmogelijk, omdat de meeste vrienden blijven aandringen dat het zeker niet aan de pers mag ontsnappen. Omdat we het hierover nog steeds oneens zijn, leg ik mijn werk, zoals u ziet, ter beoordeling voor aan een beperkt groepje lezers⁴ – het is me haast voldoende dat ik voor hen kan schrijven. Uw hulp weegt op tegen die van allen, schitterend sieraad van ons land, zeker om redenen die ik met tegenzin voor me houd om uw bescheidenheid niet te kwetsen. Lees mijn manuscript dus, indien u wat tijd hebt, en oordeel. Zo zult u mijn scheidsrechter en kastijder worden, want ik neem me voor dat ik alle andere reacties aan uw verdict ondergeschikt zal maken. Het beste, sieraad van onze eeuw en levenswijze, dat boven alle tijden en zeden uitstijgt. *Wees me zozeer genegen*, dat u welwillend dit vrijpostig verzoek vergeeft aan de toegewijde bewonderaar van uw grote faam, Constantijn Huygens.

Wilt u alstublieft, indien het niet te lastig is, de groeten overbrengen aan Voetius in uw woorden, als waren het de mijne. Ik heb hem nog steeds niet persoonlijk ontmoet, maar hij is me reeds lang welbekend door de sterke reputatie van zijn geleerdheid. Den Haag, 10 april 1639.

¹ Citaat van Mattheüs 9:24 (de opwekking van het dochtertje van Jäirus).

² Nl. het *Dagh-werck*, waarin Huygens zijn huwelijk beschrijft als één dag. Toen zijn vrouw vroegtijdig overleed, was het gedicht nog niet voltooid; Huygens kon echter maanden niet dichten van verdriet. Uiteindelijk schreef hij, geïnspireerd door Petrarca, het sonnet *Op de dood van Sterre*, dat hij toevoegde aan zijn *Dagh-werck*. Het onvoltooide werk verscheen pas in 1658 als onderdeel van zijn *Koren-bloemen*, Den Haag: Adriaan Vlack, 1658. Een moderne editie werd bezorgd door Zwaan (zie de inleiding tot de brief).

³ Huygens was op 6 april 1627 getrouwd met Susanna van Baerle. Zie over haar het artikel van F. Blom en A. Leerintveld, in DZE.

⁴ Huygens legde zijn werk ook voor aan onder meer Barlaeus, Hooft en Vondel. Cf. Porteman en Smits-Veldt, *Een nieuw vaderland*, p. 366.